

AUSARTAK

SAKONTZEKO GIDA

Titulua: Ausartak

Urtea: 2025

Iraupena: 4 ordu

Erilea: Asociación Más Mujeres ONGD

Parte-hartzaileak: Asha Ismail eta Hayat Traspas, emakumeen genitalen mutilazioaren aurkako Kenyako etnia somaliarreko ekintzaileak

Gaiak: indarkeria matxisten prebentzioa, emakumeen eskubideak, osasuna

Oinarritzko materiala: Ausartak ipuin ilustratuaren bideo biziduna

Sarrera

Dokumentu honek emakume eta neska guztiek indarkeriarik gabe bizitzeko duten eskubidean sakontzeko eta hausnartzeko gida izan nahi du; zehazki, Emakumeen Mutilazio Genitalaren (EMG) praktikan sakontzea, horren kausak eta emakumeen eta nesken gorputzetan eta bizitzetan dituen ondorioak.

Proposamena denez, taldea gidatzen duen pertsonak erabaki ahal izango du eduki osoa landu nahi duen edo saio desberdinetan zatika egin nahi duen. Bideoa ikusi ondoren, 15-20 pertsonako taldeetan lanketa egiteak 4 orduko iraupena izango duela kalkulatzen da. Hala ere, atal eta ariketa bakoitzari eskainitako denborak eta sakontasunak, fitxa didaktikoa abian jartzeko guztizko iraupena zehaztuko du.

● Bideoa ikusi

Garrantzitsua

Hasteko, ikus-entzunezko materiala ikusiko da, eta, ondoren, proposatutako atalei erantzun eta landuko dira. Material osagarri gisa, dokumentuari erantsita, saioa gidatzen duen pertsonak emakumeen mutilazio genitalaren lau moten deskribapen-fitxa (1. eranskina) eta praktika horren aurkako aktibisten biografia edo bizitza-historia laburrak biltzen dituen beste fitxa bat aurkituko ditu. Azkenak, testuinguru desberdinetan emakumeen eskubideak urratzen dituen informazioa eskaintzen du (2. eranskina).

Laburpena

Asha Ismailek emakumeen mutilazio genitalaren (EMG) bizipena kontatzen du, hura desagerrarazteko, eta, bere ausardiaren bidez, borroka hori biderkatzen doa beren bizitzan gurutzatzen diren emakume guztiekin. Bere historia, egia esan, milioika emakume eta neskatorena da.

AUSARTAK emakume baten balioari buruzko istorioa da, gauzak desberdinak izan zitezkeela uste baitzuen, eta nola ausartu zen bere alaba Hayaten mutilatzea galarazten. Bere bidea bilatzen erakusten digu, bere eskuzabaltasuna bere bizi-ikaskuntza partekatzeko eta horrekin hainbeste bizitza eraldatzen laguntzeko. Zutik jartzera, isiltasuna haustera eta oihu egitera bultzatzen gaitu: Bat gehiago ere ez! Munduko nesken eta emakumeen osotasun fisikoa eta emozionala babesteko eta EMG desagerrarazten laguntzeko.

Proposamen didaktikoaren helburuak

* EMG emakumeen, haien gorputzen eta sexualitatearen aurkako indarkeria matxistaren modu gisa onartzea, kulturarteko ikuspegiarekin.

* EMGaren inguruko mito eta estereotipo ohikoenak desmuntatzeko gai den pentsamendu kritikoa sustatzea.

* Munduko emakumeen genitalen mutilazioaren aurkako emakume aktibistei buruzko ezagutza eta informazioa ematea, bai eta jarduera hori desagerrarazteko bidean aurrera egiteko funtsezko rola ere.

* Emakumeen mutilazio genitalarekin zero tolerantziaren kultura zabaltzea eta hezkuntza-komunitatea inplikatzeko horren prebentzio eta aborlatze egokian.

1. Zatia

Indarkeriarik eta emakumeen genitalen mutilaziorik gabeko bizitzak. (45 minutu)

Bideoa ikusi aurretik, talde txikitan ondoko galderak erantzun:

Ba al dakizu zer diren indarkeria matxistak? Zer tipo ezagutzen dituzue?

Badakizu zeintzuk diren giza eskubideak? Izenda dezakezu baten bat?

Ezagutzen duzu emakumeen mutilazio genitala?

Nork uste duzu jasaten duela emakumeen mutilazio genitala?

Praktikatzen den herrialde zehatzak aipa ditzakezu?

Zergatik uste duzu praktikatzen dela?

Uste al duzu zure gertuko testuinguruan EMGtik bizirik atera diren emakumeak daudela?

Bideoa ikusi ondoren, talde txikietan ondoko galderari:

Zerk harritu zaitu? Zein datu ez zenituen ezagutzen edo desberdinak zirela uste zenuen?

● 1.1. Jarduera

Bideoa ikusi duzuenez eta EMGri buruz gehiago dakizuenez, jarraian dauden definizio eta nazioarteko esparruetatik abiatuta, taldeka hausnartu eta saiatu indarkeria matxista eta giza eskubideen urraketa gisa kokatzen.

1. taldea. Lege horren edukia kontuan hartuta, EMG indarkeria matxista dela uste duzue? Partekatu horri buruzko iritzia.

10/2022 Lege Organikoaren hitzaurrearen arabera, "sexu-indarkeriak Estatu Espainiarreko gizartean egiten diren giza eskubideen urraketa ohikoenetako eta ezkutuenetako bat dira, emakumeei eta neskatoei berariaz eta neurriz kanpo eragiten dietenak", eta berariaz aitortzen da EMG indarkeria horien adierazpenetako bat dela.

Segidako infografia eta artikulua hauetan ere oinarritu zaitezke erantzuteko:

ONU MUJERES. Violencia contra las mujeres

LAGROC. Violencia contra las mujeres

Pikara Magazine. Episiotomía. Otra forma de mutilar los genitales de las mujeres

Emakumeen genitalen mutilazioa. Euskadi.

● ● ● Argumentuak idatziz edo koloretako kartoi meheetan aurkeztea proposatzen da, gero materiala ikasgelan erakutsi ahal izateko. Beste aukera bat Canva batean aurkeztea da, ordenagailuak izanez gero.

2. taldea. Giza eskubideen ikuspegitik, EMGk eskubide horietakoren bat urra dezakeela esango zenukete? Partekatu horri buruzko iritzia.

Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsala mugarri bat da giza eskubideen historian. Munduko eskualde guztietako ordezkariak egina, Nazio Batuen Batzar Nagusiak aldarrikatu zuen Parisen, 1948ko abenduaren 10ean. 30 artikulua ditu.
Giza Eskubideen Aldarrikapen unibertsala

Dokumentu hauetan ere oinarritu zaitezke erantzuteko:

Emakumezkoen Genital Mutilazioa. Approby

End FGM. European Network

La Mutilación Genital Femenina. Madrid Violencia Cero

Emakumeen Genitales Mutilazioa. Arreta eta prebentzioa. Osagaiz

Eraiki zure eskubideak. INDDHH

Osotasun fisiko eta
mentalerako eskubidea

Osasunerako eskubidea

Genero-bereizkeriarik
gabe egoteko eskubidea

Indarkeriaren aurka
babesteko eskubidea

Bizitzeko eskubidea

Torturarik edo tratu krudel,
anker edo iraingarririk ez
jasateko eskubidea

1.2. Jarduera

Taldeka, ikertu interneten otsailaren 6an ospatzen den Emakumeen Mutilazio Genitalarekiko Zero Tolerantziaren Nazioarteko Egunari buruz, atentzioa eman dizuten zenbait lelo edo kanpaina nabarmenduz eta arrazoiak azalduz. Proposatu beste lelo edo ekintza bat, egun horretan erabil daitekeena edo azaroaren 25arekin lotuta, Emakumeen aurkako Indarkeria Ezabatzeko Nazioarteko Egunarekin.

2. Zatia

EMGri buruzko mitoak desmuntatzen. (45 minutu)

● 2.1. Jarduera

Ikusi ezazue Asha Ismail aktibistak René doktoreari egiten dion elkarrizketa. Ondoren, zerrendatu harritu zaituzteten hiru alderdi gutxienez, arrazoiak azalduz. Bukatzean, gainerako taldekideekin elkarbanatu.

- Harritu egin nauena_____;
izan ere, _____
- Harritu egin nauena_____;
izan ere, _____
- Harritu egin nauena_____;
izan ere, _____

2.2. Jarduera

Hiru talde osa itzazue eta horietako bakoitzari EMGren inguruan ohikoak diren mito hauek bi esleitu. Ondoren, mito bakoitza aztertu eta desmontatzen saiatu argudio alternatiboekin, horretarako, Interneten eta hasierako bideoaren laguntzaz baliatu.

✗ MITO
ETA
✓ ERREALA

Askotan, jendeak ez du erreparorik niri edo beste emakume gazte batzuei galdetzeko ea EMGa jasan dugun.

FÁTIMA AWIL, THE FGM EUROPEAN NETWORK

Iturria: Mutilación genital femenina: el abordaje de mitos y conceptos erróneos comunes. . GAMS Belgium, Brusela 2019. Itzulpena Más Mujeres.

MITO KOMUNAK

- ✗ MFG praktikatzen duten pertsonak ankerrak eta irrazionalak dira.
- ✓ Familia batek onartzen duenean alabari mutilazio genitala egitea, estigmaren eta gizarte-bazterkeriaren aurka babestu nahi duelako egiten du. Emakumeen genitalen mutilazioa jasan duen emakume bat sozialki onartzen da bere komunitatearen eta gizartearen barruan, eta ezkontzeko prest dago.
- ✗ EMG forma batzuk txikiagoak dira.
- ✓ EMG mota guztiak kaltegarriak dira. EMGren edozein modu giza eskubideen urraketa bat da, eta genero-indarkeriaren berariazko modu bat.
- ✗ EMG praktika musulmana edo erlijio-praktika da.
- ✓ EMG ez du Islamak edo beste ezein erlijio agintzen. Beste erlijio monoteistak existitu aurretik praktikatzen zen eta, gaur egun arte, komunitate kristauetan ere praktikatzen da.

- ✗ EMG Afrikako problematika bat da.
- ✓ Mundu osoan 200 milioi emakumek baino gehiagok jasan dute EMG. EMG munduko kontinente guztietan gertatzen da, Antartikan izan ezik. Mundu mailako arazoa da. Era berean, Afrikako hainbat herrialdetan emakumeen genitalen mutilazioa ez da praktikatzen.
- ✗ Hezkuntza gutxi jaso duten, gizartean egoera ahulean dauden edo landa-inguruneetan bizi diren pertsonak bakarrik praktikatzen dute EMG.
- ✓ EMG talde kultural eta sozioekonomiko guztietan gertatzen da.
- ✗ EMG ospitale batean egiteak arriskuak murrizten ditu.
- ✓ EMG medikalizatua (osasun-zentro batean egiten denean) modu tradizionallean egiten denean bezain kaltegarria izan daiteke, eta ez du zertan praktika seguruagora eramanez. EMGren ondorio psikologikoak eta fisikoak larriak eta kezkarriak dira oraindik.

3. Zatia

Aldaketagatik jardunez. EMGren aurkako emakume aktibistak (ordubete)

3.1. Jarduera

Aukeratu 2. eranskineko EMGren aurkako aktibistetako bat, eta ikertu Interneten haren borrokari buruz. Kartoi mehe batean egindako fitxa honetan garrantzitsutzat jotzen dituzun elementuak nabarmendu, mapan kokatu eta ikasgelan aurkeztu ezazue.

Aktibistaren izena:

Nazionalitatea:

Talde etnikoa:

Lorpenak:

Peters (1973) abizena duen historialari alemaniarraren munduko mapak Mercatorrek 1959an sortutako mapamundiko akatsak (hedatuena eta ezagunena da, ikuspegi eurozentrista eman ez ezik, iparraldea hegoaldearen gainetik dagoela adierazten duena) zuzendu egiten ditu.

Ikuspegi zientifikotik zorrotzagoa da, lurralde bakoitzaren azalera erreala errespetatzen du, handitu ezta txikitu gabe, eta horrek konparazio fidagarriak ahalbidetzen ditu. Gainera, ekuatorearen lerroa maparen erdian jartzean, bi hemisferioek azalera bera hartzen dute eta kontinente bakoitza bere lekuan agertzen da.

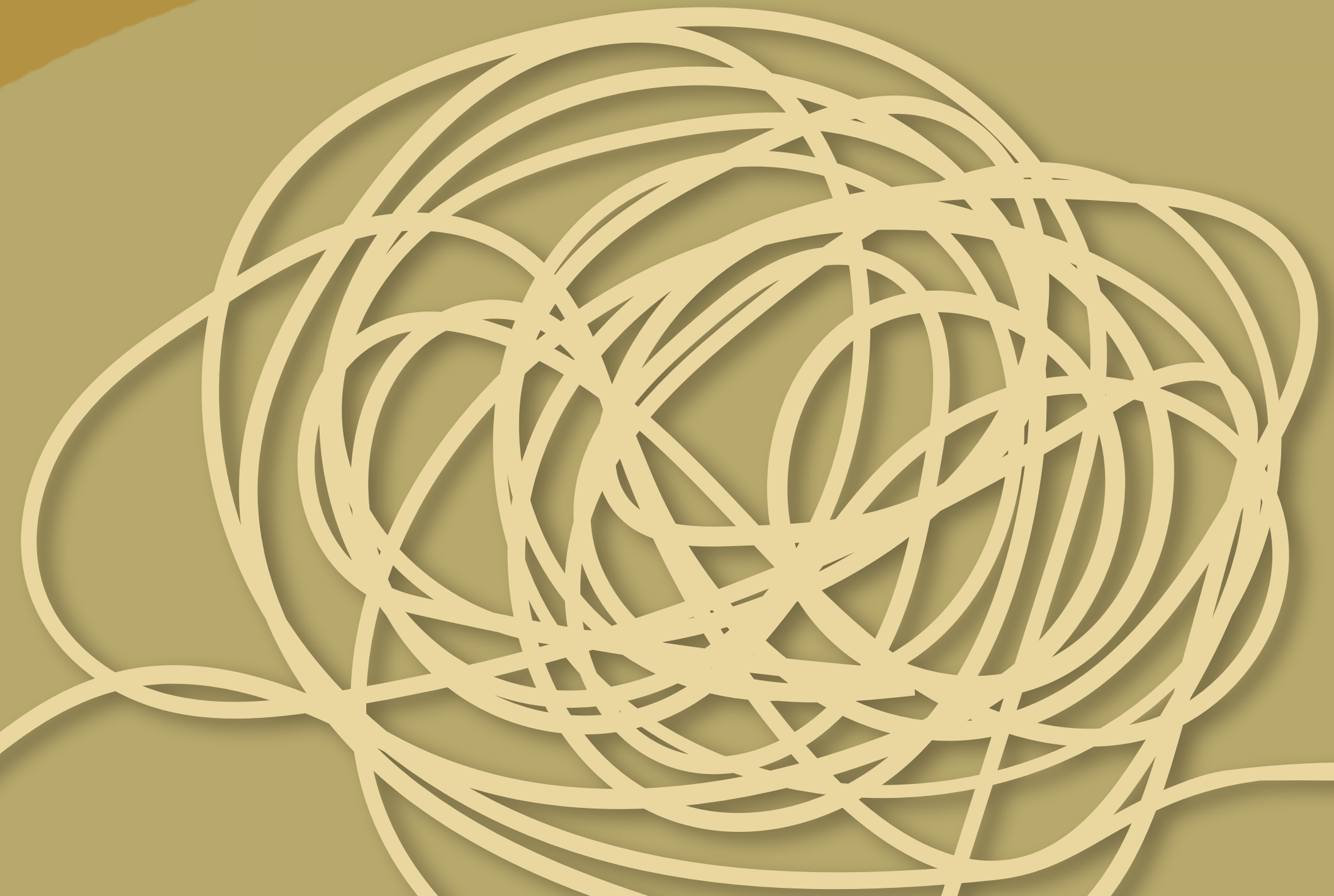
● ● ● Petersen mapa erabiltzea gomendatzen da. Guztien artean osatu eta ondoren horman zintzilikatu

3.2. Jarduera

Lan sinbolikoa.

Lan sinbolikoa, pertsona bakoitza gimnastika-uztai batekin mugituko da. Norberaren nortasuna denboran eta espazioan ikusarazten da. Ez da inbaditu behar pertsonaren baimenik gabe, kontzientzia osoz eta edozein hertsapenetatik aske.

Komunitate batean espazio propioaren kontzeptua esperimintatu ondoren, artilezko mataza baten bidez gonbidatzen da pertsonen arteko loturak sortzera eta espazio komunean mugitzera, aliantzak sortuz eta modu komunitarioan lan eginez, espazio propioa, intimoa, errespetatuz. Uztaiak ordezkatzeko du guzti hau.

● 3.3. Jarduera

Taldeetan, Interneten EMGri dagokionez gaur egun hurrengo herrialdeetan bizi diren lege-aurrerapen edo -oztopoei buruz ikertu ezazue.

Herrialde bakoitza mapan markatu eta bakoitzaren oztopo legegileei buruzko laburpena sortu.

1. taldea. Gambia.

2. taldea. India, Dawoodi Bohra komunitatea.

3. taldea. Kolonbia, embera komunitatea.

4. taldea. Irlanda.

5. taldea. Espainia.

Hausnartzeko galderak:

1. Ba al dago EMGa berariaz arautzen duen legerik?
2. Zer eragilek edo eremuk ezartzen du legeak biziraun dutenei arreta emateko eta EMG prebenitzeko ekintzak egiteko betebeharra?
3. Zure ustez, zer arazo gerta daitezke praktikan?

4. Zatia

Gure ekarpena emakumeen mutilazio genitalaren aurka.

2014ko abuztuaren 1eko Istanbulgo Hitzarmena sinatu eta berretsi denez, Estatu Espainiarrak arreta integral egokia eman behar die EMG jasan duten emakumeei eta neskatoei. Honekin batera, beste batzuk jasan ez dezaten, erakundeek eta herritarrek prebentzio egokia garatutuz, babestu behar ditu.

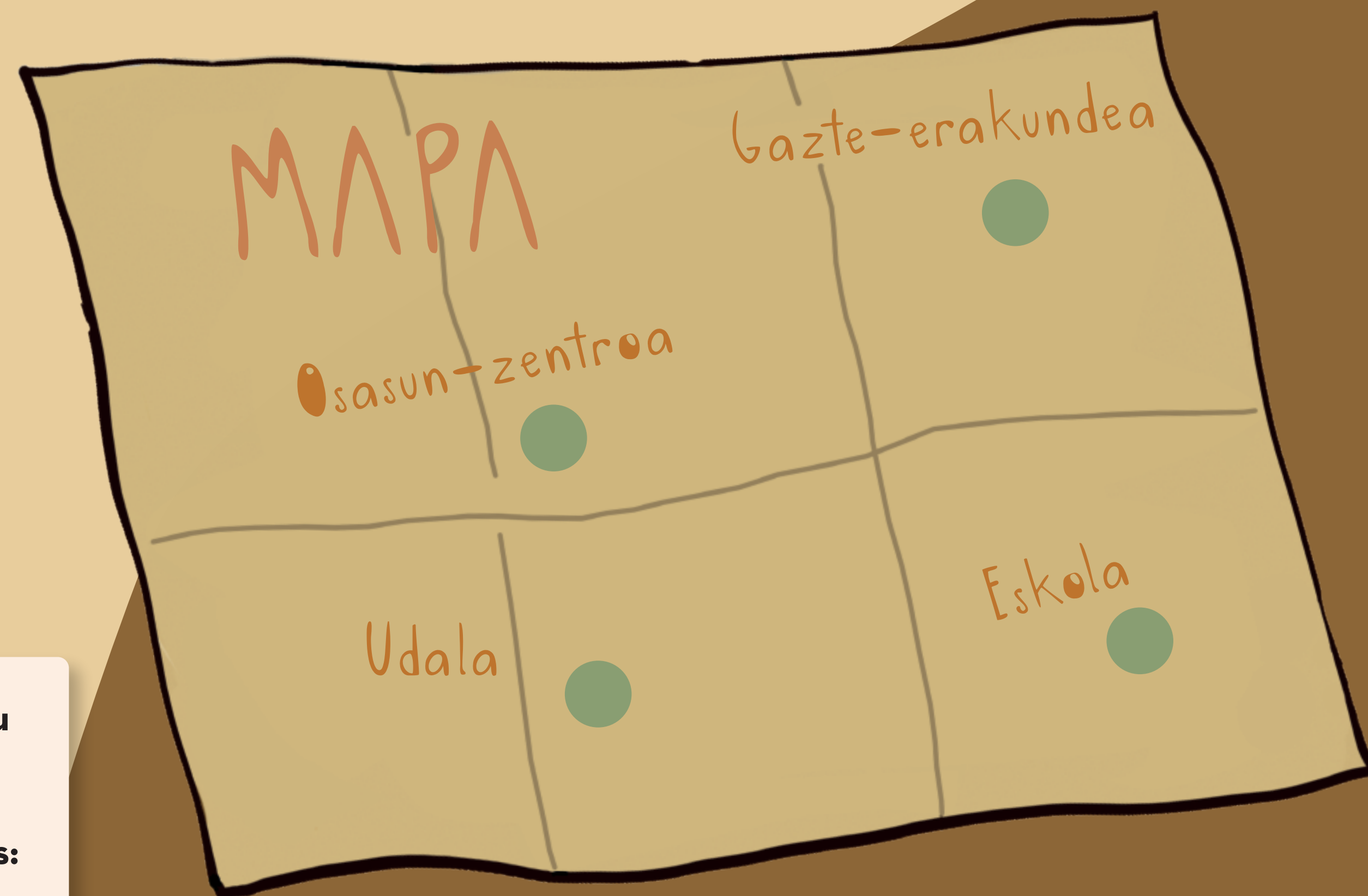
● 4.1. Jarduera

Gure edozein auzotan EMG prebenitzen, salatzen eta desagerrarazten lagun dezaketen hainbat eragile daude. Taldeka, hausnartu eta azaldu zer ekintza mota egin ditzaketen auzoko mapan iradokitako gizarte-eragile bakoitzak.

Ondoko artikulua irakur dezakezue esparru lokalean egin litezkeen ekintzak ezagutzeko eta kokatzeko.

Emakumeen mutilazio genitala prebenitzeko konpromisoa berretsi du Foru Legebiltzarrak. Argia

Cómo combatir la mutilación genital femenina desde Euskadi sin prejuicios: “No es lejano, tenemos casos aquí”. elDiario.es

● 4.2. Jarduera

Aztertu Save a Girl Save a Generation-ek diseinatutako ondorengo tresna. Taldeka eztabaidatu baliabidearen erabilgarritasunari buruz. Aurrez landutako gizarte-eragileetan nola ezagutarazi daitekeen baloratu dezakezue.

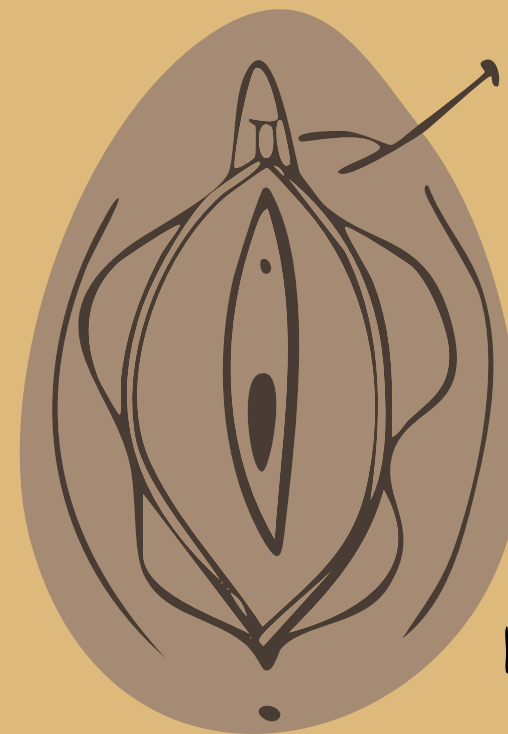
1. Eranskina. Emakumeen genitalen mutilazio motak

I Mota KLITORIDOTOMIA

KLITORIAREN
KAPUTXOIA EDO
PREPUZIOA

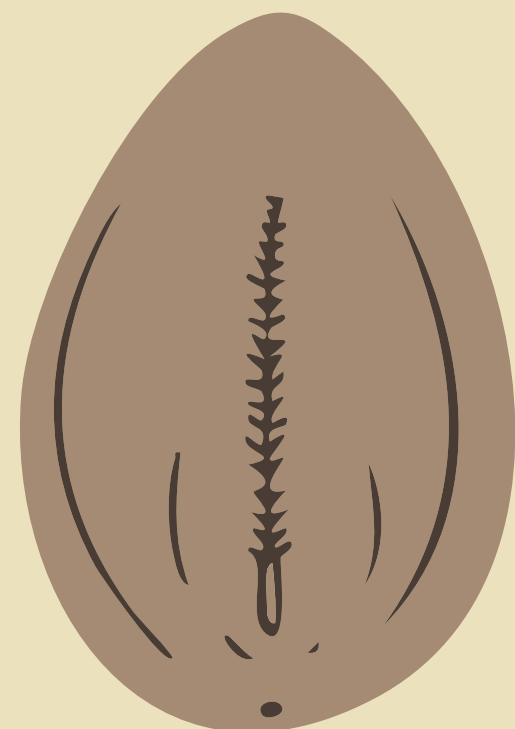
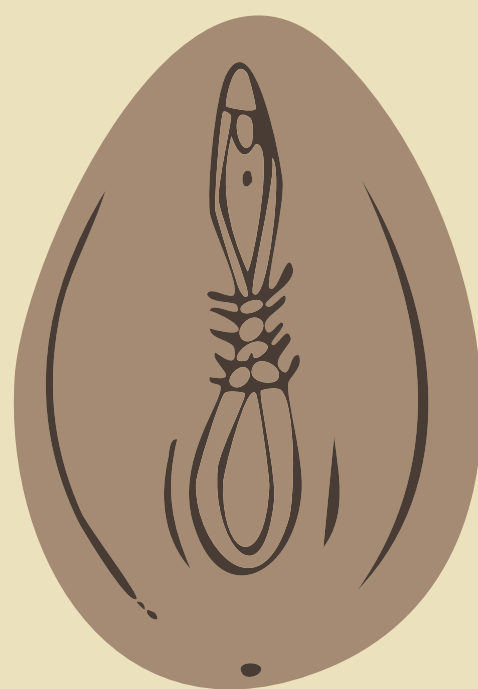
KLITORIAREN
KAPUTXOIA EDO
PREPUZIOA

KLITORIAREN ETA/EDO
PREPUCIOAREN ZATI
BATEN ERAUZTEA

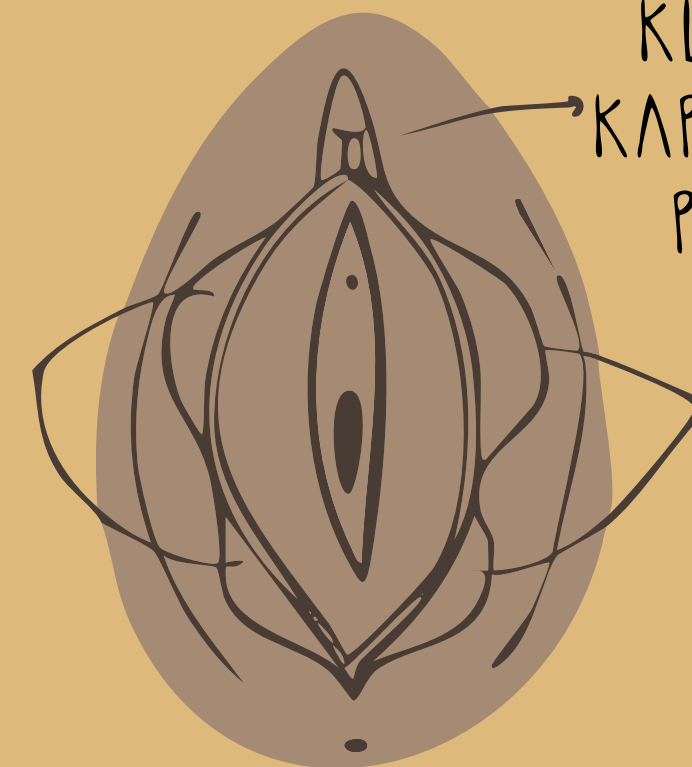
KLITORIAREN ETA/EDO
PREPUCIOAREN
ERAUZTE TOTALA

III Mota INFIBULAZIOA

II Mota ESZISIOA

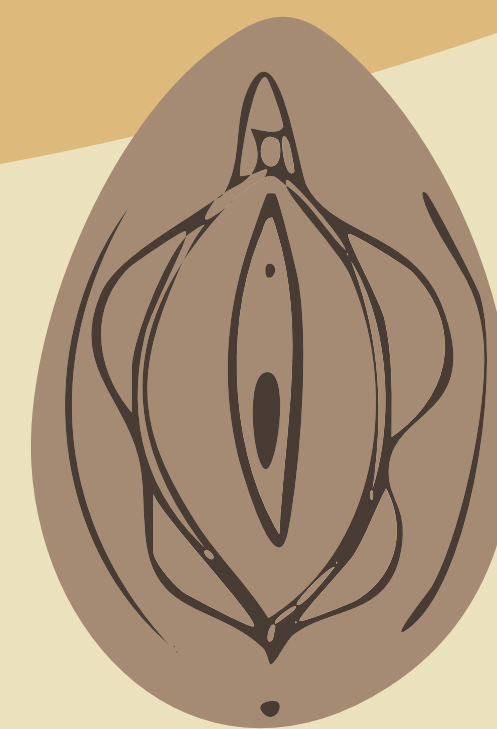
KLITORIAREN
KAPUTXOIA EDO
PREPUZIOA

EZPAIN
TXIKIAK

EZPAIN
TXIKIAK

IV Mota GAINERAKO PROZEDURAK

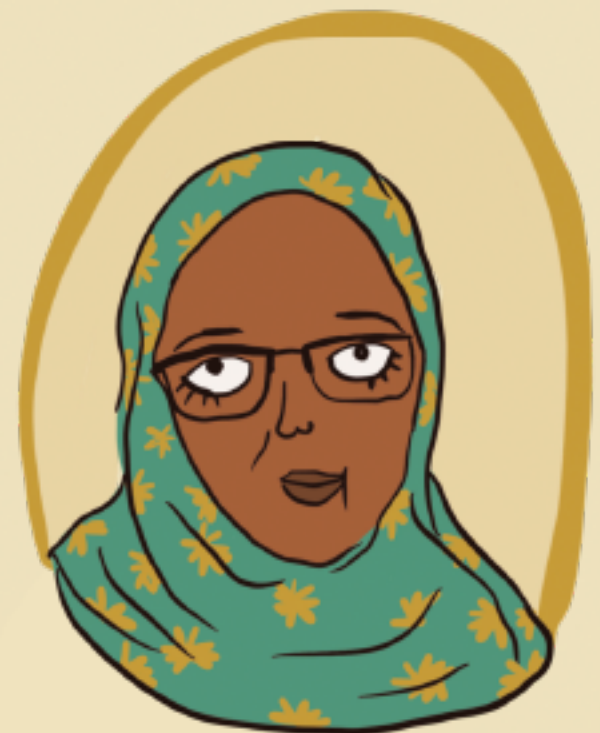

2. Eranskina. EMGren aurkako aktibisten biografiak

Ifrah Ahmed

Somaliar jatorrikoa, 2006an gerratik ihesi, Irlandara iritsi eta bertan errotu zen. EMGtik bizirik irten den emakumea da. Irlandan emakumeen mutilazio genitala desagerrarazten laguntzen eta Afrikatik iritsi berri diren gazte migratzaileak eta errefuxiatuen integrazioa bultzatzen bizitza osoa eman du. 2014tik ACNURekin lankidetzan aritzen dihardu. 2010ean Ifrah Fundazioa sortu zuen, EMG desagerrarazten laguntzeko, eta 2012an herrialde horretan praktika debekatzen duen legeria ezartzea lortu zuen. EMGren aurkako sentsibilizaziorako ikus-entzunezko hainbat baliabidetan parte hartu du, hala nola 2020ean, bere haurtzaroan oinarritutako A Girl from Mogadishu filmean. 2018an EMGren biktima hilgarri bati buruz egindako dokumental labur batean parte hartu zuen ere. Azken hau sareetan birala bilakatzearen ondorioz, guraso somaliarrek bizirik atera ziren EMGko beraien alabak ospitaleetara eraman zituzten. 2014Ean ACNURen Too Much Pain seriean agertu zen: Las voces de las mujeres refugiadas.

Sophia Abdi Noor

Somaliar jatorrikoa, bere komunitatean unibertsitatera sartu zen eta Garapen Komunitarioko titulua duen emakume bakanetakoa izan zen. Ipar-ekialdeko eskualdean Kenyako Parlamentuko diputatu hautatu duten lehen emakumea da. Nazioarteko hainbat erakundetan lan egin du, hala nola CARE International, MSF-España, Oxfam, ACNUR, Save the Children, World Vision eta MIKONO International. Womankind Kenya erakundeak sortu zuen. Erakunde horrek, genero-berdintasunerako kanpainen bidez, emakumeen eta nesken giza eskubideak sustatzen ditu, eskualdean emakumeei eragiten dieten gaiak jorratzen dituen legeria txertatuz, hala nola emakumeen genitalen mutilazioa, ezkontza goiztiarrak eta emazteen herentzia.

Adriana Kaplan

Antropologo argentinarra, Bartzelonako Unibertsitate Autonomoko Gizarte eta Kultura Antropologia Saileko Osasun Antropologiako irakaslea izan zen, eta Praktika Tradizional Kaltegarriak Prebenitzeko eta Aztertze Diziplinarteko Taldeko (GIPE/PTP) ikertzaile nagusia. Wassu-UAB Fundazioko zuzendaria izan zen. Fundazioan Emakumeen Genitalen Mutilazioaren Prebentzioari Aplikaturako Ikerketa Behatoki Transnazonala dago. Gambian, ikertzaile laguntzailea izan da Medical Research Council-en, aholkularia Women 's Bureau-n eta aholkularia EMGri buruzko nazioarteko hainbat agentzietan (UNFPA, UNDP, UNICEF, EB). Praktika horri buruzko OMEko Adituen Batzordeko kide da. SOS Racisme Catalunyako eta Wassu Gambia Kafo GKEko sortzaile eta koordinatzailea ere izan da.

Waris Dirie

1965ean jaio zen Somaliako basamortuan, familia nomada baten alaba. Bost urte zituela, emakumeen mutilazio genitala egin zioten. Aitak bera baino askoz zaharragoa zen gizon batekin ezkontzera behartu nahi izan zuenean, ihes egitea erabaki zuen, Mogadisciora iritsi arte, eta gero Londresera. Modelo bezala enpresa handientzat lan egin zuen eta moda pasarela garrantzitsuenetan desfilatu zuen. 1997An, Afrikan, EMGaren aurkako praktikan Nazio Batuen enbaxadore berezi izendatu zuten. Waris Diriek nazioarteko publikoa hunkitu zuen bere lehen liburuarekin: La flor del desierto, herrialde askotan bestseller bat izan zen istorio autobiografikoa; eta 2002an, Amanecer en el desierto, non bere esperientzia pertsonala kontatzen zuen. 2000ean Desert Dawn fundazioa sortu zuen, Somaliako haurrei laguntzeko eta emakumeen genitalen mutilazioa desagerrarazteko.

Patricia Tobón Yagari

Kolonbiako embera-chamí etniako lider sozial indigena eta lurralde-eskubideen aldeko abokatua, bereziki, Kolonbiako gatazka armatuak eragindako komunitateen aldekoa. Gainera, Biktimen Unitateko zuzendari ohia eta Egiaren Batzordeko komisionatu ohia da. Nazio Batuetako Populazioen Funttsaren (UNFPA) aholkularia da, emakumeen genitalen mutilazioa desagerraraztearen aurkako ekintzak sustatzeko eta Kolonbiako Estatuko erakundeekin eta herri indigenekin Kolonbiako emakume eta neska indigenen osasunaren aurkako praktika kaltegarriak desagerrarazteko.

Masooma Rana

Dawoodi Bohra komunitate musulman xiitako abokatua India mendebaldean, Zuzenbidean lizentziaduna, Lidergo eta Kudeaketako Emakumeen diplomarekin. Gaur egun, genero-gaietan eta sexu-jazarpenean trebatzaile gisa lan egiten du, eta gizarte-aktibista da. 2015ean, EMGren praktikari buruzko bere iritzia argi eta garbi adieraztera ausartu zen, eta nola, gaztetan haren biktima izan ondoren, sakon eragin zion. Laguntzak mobilizatu zituen bere komunitatean tabua den gai honi buruzko eztabaida hasteko. We Speak Out erakundea sortu zuen, Dawoodi Bohra komunitateko emakumeei emakumeen genitalen mutilaziotik ihes egiten eta sendatzen laguntzeko eta arau tradizionalen barruan emakumeen aurkako indarkeriari, sexu-jazarpenari eta sexismoari buruzko eztabaida zabaltzera bideratua. Indian EMGren aurka lan egiten duen plataforma handiena da.

Nawal El Saadawi

Egipton 1931-2021, medikuntzan lizentziatu zen eta Egiptoko gobernuko Osasun Publikoko zuzendaria izatera iritsi zen. 1972an Women and Sex argitaratu zuen, bere amak sei urterekin egin zion sexu, erlijio eta mutilazio genitalari buruzko liburua. Praktika hori bere herrialdean aldi batez debekatuta egon bazen ere, 90eko hamarkadan berriro legeztatu zen.

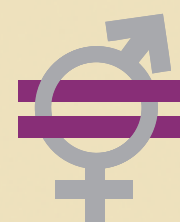
70eko hamarkadan sistema patriarkala argi eta garbi kritikatzeko hasi zen, eta beste gai tabu batzuk jorratzen hasi zen, hala nola abortua, adingabeen abusua, emakumea zapaltzeko modu desberdinak eta beste gaitz batzuk. 1982an, Arabiar Emakumeekiko Elkartasunerako Elkarte sortu zuen, lehen lege-erakunde feminista independentea, arabiarren gizartean emakumearen parte-hartze aktiboa sustatzeko. Aktibismoaren ondoriozko jazarpenaren ondorioz, Egiptotik erbesteratu behar izan zuen AEBra – han bere obra guztiak debekatu baitzituzten – 1996an itzuli ahal izan zen arte.

Emakumearen izaerari buruz argitaratu dituen berrogei liburu baino gehiagok eragin argigarria izan dute belaunaldi berrientzat, nazioko eta nazioarteko literatur sariak jaso ditu, eta hainbat hizkuntzataraz itzuli dira.

Renee Bergstrom

Ginekologo iparramerikarra. Hiru urte zituela, amak pediatria eraman zuen bere gorputza miazten ari zela ikusi ondoren, bertan, pediatria emakumeen mutilazio genitala (EMG) egin zion. Amak gertatutakoa inorekin ez partekatzeko eskatu zion. EMGk bere lehen alabaren erditzean eragindako konplikazioak pairatu arte isilik mantendu zen. Une hartatik, EMGaren praktikaren ondorioei buruz sentsibilizatzen hasi zen, bizirik atera zirenei informazioa ematen eta laguntzen hasi zen, eta praktika hori desagerrarazten lagundu zuen komunitate ebanjelista kontserbadore batzuen artean, hala nola bere familiarenean, eta AEBra migratzean oraindik ere mantentzen zuten beste komunitate batzuen artean.teniéndola.

BERDITASUNA + IGUALDAD

BIZKAIKO FORU ALDUNDIAK SUSTATUTAKO EMAKUMEEN
ETA GIZNOEN ARTEKO BERDINTASUNERAKO EKIMENAK

INICIATIVAS PARA LA IGUALDAD DE MUJERES Y HOMBRES
APOYADAS POR LA DIPUTACIÓN FORAL DE BIZKAIA

